

dokázal, že určité poznatky — poznatky normativní — nelze získati přírodovědeckou methodou, ale sám specifické metody normativního poznávání nepodal.

Methoda tato podle Weyra jest úsilím po racionalisaci normativního poznávání t. j. znamená uvědomění, že nezbytným předpokladem normativního poznávání jest norma (soubor norem) a že tento předpoklad pochází od poznávajícího subjektu. Představa objektivní normy, která by zde byla bez ohledu na její supposici poznávajícím subjektem, byla by představou metanormativní resp. stala by se zároveň metafysickou, kdybychom takové normě prisuzovaly existenci ve světě, jaký jest.

Proti námitce, že se tím znemožňuje jakékoliv objektivní poznání normativní, protože kdo normativně poznává, přináší s sebou normu, brání se Weyr tím, že by tutěž námitku bylo možno učiniti poznávání kausálnímu neboť i ono musí předpokládat t. j. přinést s sebou předmět svého poznávání totiž svět, jaký jest, nebo-li svět vnější, jehož existenci stejně nemůže prokázat, jako normativní poznávání nemůže prokázat platnost normy.

Poskytují tudíž obě metody jen poznatky relativní ve smyslu noetické závislosti předmětu na subjektu poznávání a jeho methodě poznávací. Absolutní poznatek věci o sobě jest nepřístupný. Tyto hranice překročuje theologie sestrojíc k absolutním normám i jejich tvůrce totiž Boha, nevědomky překročuje je i věda, zejména sociologie a ostatní vědy o duchu, hodnotě a kultuře, překročuje je i ethika hledající absolutně platné ethické normy a věda právní hledající absolutně platné právo. Sem spadají snahy o řešení problému práva přirozeného, o poznání absolutně správného práva a absolutní spravedlnosti. Možnost těchto pojmů a tedy jakýsi naivní realismus v oboru práva budou hájiti zejména ti, kdož proti právu pozitivnímu budou stavěti právo přirozené jakožto žádoucí cíl změny.

Poznávání racionalisované normativní teorií si uvědomí, že ona absolutní norma je supponovaným postulátem poznávajícího subjektu a že by bylo methologicky nepřipustno uvažovati zároveň s hlediska dvou systémů normových, totiž práva pozitivního a přirozeného. Uvědomuje si hranice svého poznávání a snaží se vypuditi metafysiku, odstraněnou již z oboru moderních přírodních věd, také z věd duchovních, hodnotících či povšechně sociologických, kam se utekla. Při tom nebude se domnívati, že se jí kdy podaří proniknouti v nepoznatelno. (Dokončení.)

DVĚ PUBLIKACE O ORGANISACI POLITICKÉ SPRÁVY. Pod tímto záhlavím učinil p. V. Verner ve 3. čísle MS. mé knize řadu výtek. Nejedna z nich netýká se výhradně knihy mé, nýbrž více méně běžného typu komentářů, a to i dobrých a osvědčených, z nichž ne jeden je větší o menších věcech a není proto ještě špatný.

Domnívám se, že se v nazírání na úkol komentáře s p. V. podstatně rozcházíme. On klade váhu na rychlou orientaci do té míry, že se spokojuje i »s trochu možným výkladem, třeba že tento tu i tam veškerých pochybností o pravém výkladu předpisů neodstraňuje«. O ceně materialíí zákonných pro účel komentáře vyslovuje se velmi skepticky.

Dle mého názoru má však komentář býti pomůckou výkladu (§ 6. obč. zák.), tudíž především informovati o úmyslu zákonodárcově. Kladu proto materialie před sebe genialnější, ale vždy subjektivní názory odborníků, specialistů a autorit. Komentář nemá přec zvykati praktického právníka pohodlnému řemeslu a spoléhání na verba magistrí, nemá-li svěsti praxi někdy až k důsledkům, jež se diametrálně rozcházejí s intencemi zákona. Nejsm ostatně s tímto názorem osamocen a sám p. kritik ve svém komentáři k řádům volení do NS. (r. 1925) mezi prameny a pomůckami komentáře klade »důvodové zprávy a referáty při parlamentním projednávání« na místo prvé, uvádí pak jako další prameny praxi a judikaturu — a nic více!

Právem mně vytýká, že jsem všude nevyznačil, »pokud některé předpisy jsou změněny nebo zrušeny«. Přiznávám se, že učinil jsem tak vědomě. Snaha má, vyhnouti se tomuto nedostatku, ztroskotala na překážkách v době, která mně pro sestavení knihy byla vyměřena, nepřekonatelných. Jsou to asi tytéž, pro které se státní administrativa dosud ani v jediném resortu (za plná téměř čtyři léta) ne-

odhodlala vyhověti rozkazu restriktivního zákona a poříditi svod platných norem správních. Ostatně p. kritik — zdá se — laboroval ve zmíněné své knize s týmiž nesnáze a vyvázl z nich prostou poznámkou (na str. 39), že normy tam otištěné »platí ovšem jen potud, pokud se nestaly v mezidobí bezpředmětnými« (sic!), což jest každému právníkovi z § 9. obč. zák. konečně známo.

Zdá se mně tudíž, že pan kritik má dnes poněkud jiné měřítko na to, jak se takové knihy dělají nemají, nežli měl jako autor v r. 1925.

Obává-li se dále, že kniha nebude *trvalým* souborem platného práva, má pravdu. Táži se však: jest možno vůbec klásti tento požadavek dnes, kdy v právu zejména veřejném dosud vše jest v pohybu?

Mohou se vydávati *trvalé* soubory netrvalých zákonů? Vždyť sám organizační zákon má dnes již novelu, která do nedávna nebyla předvídána a která jistě není poslední. A je snad neodpustitelným »plýtváním penězi i papírem«, vydávají-li se dnes na př. obsáhlé komentáře k obč. a trestnímu zákonu, ačkoli jest známo, že nově jich osnovy jsou taktřka hotovy?

Ze šetrnosti k papíru, kterou p. V. doporučuje, a také trochu k němu nebudu se pouštěti do rozboru podrobností, na př. zajímavého jeho doznání, že musil hodně hledati souvislost organizace veř. správy s ústavními zákony, jazykovým nařízením, správou školskou, nevj. správním soudem atd., nebo jeho požadavek, aby se přihlíželo k bezprostředně nastávajícím (?) novelisacím (divinace v právu?) a pod.

Pan V. pochybuje o praktické upotřebitelnosti knihy. Nebude snad lépe ponechati tu soud soudci nejobjektivnějším a nejpovolanějším: praxi samé?

Dr. Říha.

BIBLIOGRAFIE.

ČESKÁ.

Anketa o regionalismu. Okres. osv. sbor ve Kdyni 1928. 60 str. 10 Kč.

Basch (A.). — Cena zlata, hospodářská stabilita a postavení cedulových bank. Praha, Čes. národohosp. spol. 1928. 26 str. 5 Kč.

Brož (Aleš). — Soudobá Amerika. Praha, Ústř. děln. naklad. 1928. 136 str. 16 Kč.

Čáda (Fr.). — Čs. literatura právnická a státovědecká v l. 1926/27. Praha, Bursík a Kohout 1928. 90 str.

Čapek (Eman). — Bibliografie pokrokového hnutí. Praha IV. 244.

Falta (Josef). — Dějinný vývoj soc. demokracie čs. Brno, Osvěta-Děl. Akad. 1928. 178 str. 10 Kč.

Fischer (Joset). — Myšlenka a dílo Františka Palackého. K. II. III. Čin. 387 str. 57 Kč.

Charvát (V.) — *Strauss* (E.). — Ukrajinci a jejich osvobozené hnutí. Brno 1928. 24 str.

Kapp (O.). — Hospodářské styky Slovenska s historickými zeměmi. Praha, Čes. národohosp. spol. 1928. 17 str. 5 Kč.

Kapp (Otto). — Potřeba soustavné hospodářské politiky na Slovensku. Praha, Polit. klub. nár. dem. 1928. 27 str. 6 Kč.

Kratochvíl (Jaroslav). — Jménem republiky? Mé slovo k vítězství gajdovské pravdy. Praha, Čin 1928. 16 str. 5 Kč.

Kolářek (Fr.). — Evropa po stránce antropografické a politicky zeměpisné. Praha, Sfinx 1928.

Modráček (František). — Hospodářské a sociální řády v přírodních společnostech. Praha, Svěcený 1927. 64 str. 6 Kč.

Opočenský (J.). — Zrození našeho státu. Praha, Stát. naklad. 1928. 11·50 Kč.

Papoušek (Jaroslav). — Jiří Klecanda, bojovník za věc národa. S úvodním slovem presidenta republiky T. G. Masaryka. Praha, Svaz. nár. osvob. 1928. III—247 str. 10 Kč.

Paulová (Milada). — Jihoslovanský odboj a česká Maffie. Díl I. V Praze, Bečková XII. Chodská 18. 1928. 147 str. 35 Kč.

Pelikán (Ferdinand). — Boj za svobodu české filosofie. Praha, Sfinx 1928. 100 str. 9 Kč.

Polivka (Vlad.). — Korespondencia dra Milana Rastislava Štefánika. 1928. 138 str. 8·50 Kč.

Rádl (Em.). — Válka Čechů s Němci. Praha, Čin 1928.

Rauchberg (Heinrich.). — O ochraně domácího trhu práce. Praha, Mas. sociol. spol. 1928. 28 str.

Rusko v boji za osvobození balkánských Slovanů r. 1877 až 1878. Přel. z rukopisu. Praha, Otto (Svět. knih.) 1928. 153 str. 5 Kč.

Smith (Adam). — Blahobyť národů. Praha, Laichter 1928. 345 str. 33 Kč.

Soukup (F. A.). — Česká menšina v Rakousku. Praha, Orbis 1928. 588 str. 75 Kč.

Škába (Josef). — O síle komunismu v ČSR. podle výsledků voleb do N. S. v listopadu 1925. 1928. 23 str. 10 Kč.

Tayerle (Rudolf). — Sociální otázky na mezinárodní hos-